

BAKACSI LAJOS FESTŐ- ÉS GRAFIKUSMŰVÉSZ KAMARA-KIÁLLÍTÁSA A SOMOGYI-KÖNYVTÁRBAN

A szegedi Somogyi-könyvtár olvasótermében március 6-án nyílt meg Bakacsi Lajos festő- és grafikusművész kamara-kiállítása. A művészt és a megjelenteket Palánkainé Sebő Zsuzsa könyvtárigazgató köszöntötte. A Somogyi-könyvtár művészeket és a művészeket szerető vendéglátását méltatta megnyitójában Kálló György középiskolai tanár, majd bemutatta a képzőművészet terén végzett munkásságáért a *Magyar Kultúra Napján*, Szeged város kultúrájáért Kölcsey Ferenc éremmel kitüntetett Bakacsi Lajos festő- és grafikusművészt a megnyitói közönségének.

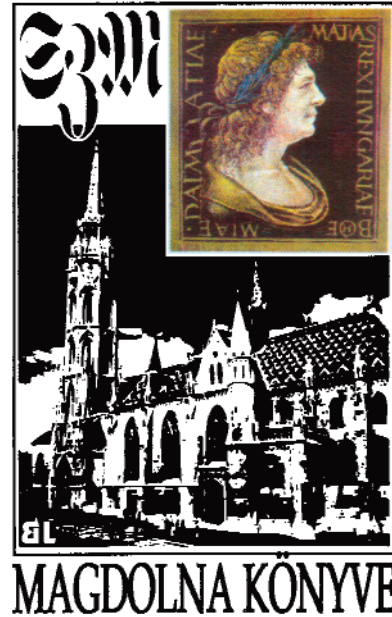
A kamara-kiállításon Bakacsi Lajos most bemutatásra kerülő 19 képe és 37 ex librise, az 1992-ben keletkezett *Korpusztól* (1992, 30×20, olaj) a 2008-ban festett *Gótikáig* (40×50, vegyes technika) terjedő alkotó korszakából ad izelítőt. Főiskolai mestereire, Vinkler Lászlóra (*Fák halála 3.*, 2007, 40×50, tus) és Fischer Ernőre (*Emlék Velencéből*, 2004, 50×70, akril)

Bakacsi Lajos grafikája, CAD, Op. 180 (2009), 58×53

is emlékező képekkel fejezte ki köszönetét. Az öt befogadó város élményeinek és történelmének gazdagságát foglalja össze *Az én városom – parafrázis* (2007, 40×50, tus) képén. Itt a fekete és a szürke ezernyi tónusa, a foltok és a vonalak ezernyi változata mögött felsejlenek a város jelenét és múltját meghatározó épületek körvonalai. Az éltető, az otthont jelentő városhoz fűződő gyengéd ragaszkodás szép emléke ez. A művész képein az embert és az éltető természetet, elválaszthatatlan egybefonódásukat és feltételezésüket éli át örömmel, és tölti el fájdalommal azok gyakorta látható-átélhető pusztulása (*Fák halála* és a *Roncskép*, 1966, 40×50, akvarell). A *Tavaszdik* (1999, 40×50, vegyes technika) képén a télből éledő, a jázminbokor virágaiként kibomló új élet boldog örömeit éli át és tárja elénk. Az *Ágak I-IV.* (2005-2006, 20×18, CAD-kollázs) kompozícióin a kopár ágak halálos dermedtségének átélésétől eljutunk az újra életre ébredés csodás élményéig. Ezt a misztériumjárását élhetjük át a *Fák halála 3.* című tusrajzán és a *Káosz és a rend* (2001, 40×50) akvarelljén is. A halál elutasítását, az élet szenvedélyes igenlését a *Korpusz és a Madonna* (1995, 30×30, akril) és a *Kékszemű* (1995, 32×24, akvarell) leheletfinomságú megformálásai, a művész lelkének lényegét bizonyítják. A *Vacsora* (1995, 40×30, akril) nőalakja a magánynak, a tányéron lévő egyszerű étkek lírai megfogalmazásai az életben lévő mélységeknek, a magára maradottság fájdalommasságának állít szívbemarkoló mementót.

Grafikáinak tematikái is emberközpontúak. A portrék sorában ismét ott találjuk Vinkler Lászlót, Budai Györgyöt és isko-

Bakacsi Lajos grafikája, CAD, Op. 181 (2009), 80×50

lájának névadóját, Vedres Istvánt, valamint Somogyi Károly, a vendéglátó könyvtár törzsanyagának adományozóját, az alsóvárosi templomot és a névadó Mátyás királyt. Megjelenik Taormina és Szicília tája is a lapokon. A gyermekarcok, a csodásan élő és égő gyermekszemek megragadó emlékként élnek bennünk. Sok lapján megkapó gyengédséggel jeleníti meg az anyaság misztériumát.

Kálló György méltán summázta úgy Bakacsi Lajos emberi, tanári és művészi kvalitásaiból merítő, bő másfél évtized termését szemlélő kamara-kiállítását: ha most gyűszűvel is mért, de művészetének a legjobb hordójából merített képeit és grafikáit tárta elénk a Somogyi-könyvtár vendégszeretetéből rendelkezésünkre bocsátott gyönyörű olvasótermében. Elismerés és köszönet érte. Bakacsi Lajos művész úrnak pedig mindannyiunk nevében jó egészséget, szerencsét és töretlen alkotókedvet kívánt.

A kiállítás megnyitása élményéhez Árpás Károly középiskolai tanár két versének felolvasásával, Zenei József középiskolai tanár pedig Sík Sándor és Mezei András versének elmondásával járult hozzá.

Zenei József

SZANKA RÓZSA AJÁNDÉKA AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMNAK

Az Iparművészeti Múzeum nagyszerű gyűjteménnyel gazdagodott: Szanka Rózsa, a KBK tagja, 450 erdélyi kisgrafikát ajándékozott az intézménynek.

Különös az egybeesés, hogy az adomány átadására éppen abban az esztendőben került sor, amikor a KBK 50. születésnapját ünnepli. Évtizedekre tekint vissza Rózsa gyűjtőtevékenysége is, s legfőképp azzal vívta ki gyűjtőtársai elismerését, hogy páratlan ízléssel, igényességgel alapozta meg és gyarapította minőségi kollekcióját. Most, ahogy kézbe vesszük, végigpörgetjük a lapokat, látjuk, hogy minden darabja igazi gyöngyszem. Grafikai zömmel az erdélyi kisgrafika fénykorából, az 1970-80-as évekből származnak. Ez volt az a korszak, amikor a vasfüggöny mögött nem volt lehetőség – legfeljebb csak a kisgrafika eszközeivel – külföldi kapcsolatokat építeni,

Deák Ferenc rézkarca, C3

ápolni. S sokszor ezek az apró műalkotások mondták el azokat a gondolatokat, melyek megfogalmazása, sőt megfogása is tiltott volt. A hatalom nyomasztó súlya alatt mégis kiváló művek születtek; mind az idősebb, mind az ifjabb nemzedékhez tartozó alkotók keze alól kitűnő rajzok, grafikák kerültek ki, az egész ex libris-világ csodálatát kivívva. Rózsa nemcsak hogy felismerte e grafikusok nagyszerűségét, hanem megrendeléseivel bátorította, segítette is őket. Számos grafikai lapot készített számára, egy művész olykor többet is. Ő kifejezetten csak a mélynyomású lapokat gyűjtötte, a rézkarcok mellett a mélynyomásos grafikai technikák változatos megoldásait, fekete-fehér és színes nyomtatásokat egyaránt.

Cseh Gusztáv rézkarca, C3

A kor ex librisei a magyar kultúra valóságos panteonját alkotják: grafikai értékük mellett Erdély művelődéstörténetének emlékei. Jellemzően erdélyiek és magyarok: minden gondolat, finom utalás a magyar történelemből, kultúrtörténetből sarjad. Világuk ugyanakkor univerzális is, hisz örökérvényű emberi problémákat vetnek föl. A valóságos élmények új szintézisbe, összefüggésbe rendeződnek, olykor asszociatív gondolatokkal, máskor szürreális elképzelésekkel átszöve. E grafikák igazi értéke abban rejlik, hogy sohasem provinciálisak, bár megmaradnak erdélyinek. Alkotás közben minden hagyományos elem, tradicionális motívum újraértelmeződik, új szintézisbe, újfajta kapcsolatrendszerbe ágyazódik. Sajátos grafikai világot teremtenek Erdély művészei, amely csak az övék s egy szempillantás alatt felismerhető. Mindnyájan ilyenek, akiknek alkotásai helyet kaptak a kollekciónban:

- Ákossy István (Kolozsvár, 1943-)
- Baász Imre (Arad, 1941 – Sepsiszentgyörgy, 1991)
- Bardócz Lajos (Szászsebes, 1936-)
- Bálint Ferenc (Bánffyhungyad, 1960-)
- Cseh Gusztáv (Kolozsvár, 1934 – Kolozsvár, 1985)
- Deák Ferenc (Kökös, 1935-)
- Id. Feszt László (Kolozsvár, 1930-)
- Ifj. Feszt László (Kolozsvár, 1957-)
- Hervai Katalin (Sepsiszentgyörgy, 1957-)
- Kazinczy Gábor (Temesvár, 1942-)
- Plugor Sándor (Kökös, 1940 – Sepsiszentgyörgy, 1999)

Új grafikai világ, új univerzum tárul föl az erdélyi grafikusok lapjain. Ez az a korszak, mely jórészt hiányzott a múzeum gyűjteményéből, így még becsesebb az adomány. S becses azért is, mert Szanka Rózsa a múzeum legnevesebb donátorainak példáját követi önzetlenül, nagylelkű ajándékával. Egyúttal reménykeltő példát is adva, ösztönözve, önző világunkban.

Kedves Rózsa, köszönjük Neked!

Horváth Hilda

Kazinczy Gábor rézkarca, C3